

АСРАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсад хүн амын насжилт эрчимтэй явагдаж, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, архаг болон даамжирсан өвчтэй, өдөр тутмын амьдралын үйл ажиллагааг бие даан гүйцэтгэх боломжгүй иргэдийн тоо нэмэгдэж байна. Гэвч асрах үйлчилгээ нь өнөөг хүртэл нийгмийн халамжийн салбарын хүрээнд тархай бутархай, стандартгүй, институцийн бус хэлбэрээр хэрэгжиж, үйлчилгээний чанар, хүртээмж, хүний эрхийн хамгаалал хангалтгүй хэвээр байна.

Асрахуйн ажлын ихэнх ачаалал гэр бүл, ялангуяа эмэгтэйчүүдийн хөлсгүй хөдөлмөр дээр ногдож, жендерийн тэгш бус байдлыг нэмэгдүүлэх, эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг хязгаарлах сөрөг нөлөө үзүүлж байна. Иймд асрах үйлчилгээг нийгмийн халамжийн туслах хэлбэрээс ангид, **бие даасан, мэргэжлийн, хүний эрхэд суурилсан үйлчилгээ** болгон хөгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх шаардлага зүй ёсоор тулгарч байна.

Асрах үйлчилгээний тухай хуулийн төслийн зорилго нь асрах үйлчилгээний төрөл, хэлбэр, ангилал, стандарт, чанар, хүртээмж, хүний нөөц, санхүүжилт, үйлчилгээ үзүүлэгч болон үйлчилгээ авч буй иргэний эрх, үүрэг, хариуцлагыг цогцоор нь зохицуулахад оршино. Хууль нь өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, архаг өвчтэй, тодорхой хугацаанд асаргаа, нөхөн сэргээх болон нийгмийн оролцооны дэмжлэг шаардлагатай иргэдэд чиглэнэ.

Хуулийн төсөл нь дараах **үндсэн үзэл баримтлалд** тулгуурлаж байна. Үүнд:

- асарч үйлчлүүлэх иргэнийг халамжийн объект бус, **эрх бүхий хэрэглэгч** гэж үзэх хүний эрхэд суурилсан хандлага;
- асрах үйлчилгээг гэрээр, өдрөөр, цагаар, түр хугацаагаар, байрлуулж болон хөдөлгөөнт хэлбэрээр үзүүлэх **хувилбарт үйлчилгээний тогтолцоо**;
- асрах үйлчилгээний хэлбэр, хугацааг иргэний бие махбод, сэтгэл зүй, эрхийн **эрсдэлийн үнэлгээнд суурилуулах**;
- мэргэжлийн сургалтад хамрагдсан, асаргааны мэргэжилтэн, стандарт, ёс зүйн зохицуулалт бүхий **мэргэжлийн хүний нөөц**;
- төр бодлого, стандарт, хяналтыг хэрэгжүүлж, гүйцэтгэлийг төрийн бус болон хувийн хэвшилтэй **хамтран хэрэгжүүлэх загвар**;
- асрах үйлчилгээний санхүүжилтийг нийгмийн халамжийн тэтгэмжтэй адилтгахгүй, **хувийн хэвшлийн давуу оролцоо, төрөөс үйлчилгээ худалдан авах, дэмжих тогтолцоо**.

Хууль батлагдсанаар асрах үйлчилгээний хүртээмж, чанар сайжирч, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьдралын чанар дээшлэх, гэр бүлийн асаргааны ачаалал буурах, эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлт нэмэгдэх, асрах үйлчилгээний салбар ил тод, тогтвортой, мэргэжлийн тогтолцоотой болох нийгэм, эдийн засгийн эерэг үр нөлөө бий болно.

--oOo--